

LETNO POROČILO LJUDSKE KNJIŽNICE METLIKA 2023

„Kdor ljubi knjigo, bodi spoštovan.“

Stojan Jureš

METLIKA, februar 2024

Kazalo vsebine

0 UVOD	4
1 DEJAVNOST KNJIŽNICE	5
1.1. Kratka osebna izkaznica knjižnice.....	5
1.3. Zakonske in druge pravne podlage	7
2 DOLGOROČNI CILJI.....	8
2.1. Poslanstvo knjižnice	8
2.2. Vizija.....	9
3 LETNI CILJI.....	9
3.1. Nakup knjižničnega gradiva	9
3.2. Zbirka knjižničnega gradiva	10
3.3. Uporaba knjižnice in uporabniki:.....	11
3.4. Knjižnica na daljavo – e-knjižnica	11
3.5. Programske dejavnosti.....	12
3.6. Izobraževanje zaposlenih.....	17
3.7. Prijave na razpise, pozive	17
3.8. Sodelovanja	17
3.9. Enota KULTURNI DOM METLIKA	18
3.10. Mednarodne poletne kulturne prireditve »PRIDI ZVEČER NA GRAD«.....	18
3.11. Drugo.....	18
4 OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV.....	18
5 NASTANEK MOREBITNIH NEDOPUSTNIH IN NEPRIČAKOVANIH POSLEDIC PRI IZVAJANJU PROGRAMA.....	19
6 OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV V PRIMERJAVI Z DOSEŽENIMI CILJI IZ POROČILA PRETEKLEGA LETA ALI VEČ PRETEKLIH LET	20
7 OCENA GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA GLEDE NA STANDARDE IN MERILA, KOT JIH JE PREDPISALO PRISTOJNO MINISTRSTVO, TER UKREPI ZA IZBOLJŠANJE UČINKOVITOSTI IN KAKOVOSTI POSLOVANJA	20
8 OCENA DELOVANJA SISTEMA NOTRANJEGA FINANČNEGA NADZORA.....	21
9 POJASNILA, ZAKAJ NA NEKATERIH PODROČJIH ZASTAVLJENI CILJI NISO BILI DOSEŽENI	21
10 OCENA UČINKOV POSLOVANJA NA DRUGA PODROČJA, PREDVSEM NA GOSPODARSTVO, SOCIALNE RAZMERE, VARSTVO OKOLJA, REGIONALNI RAZVOJ, UREJANJE PROSTORA IN PODOBNO	21
11 DRUGA POJASNILA, KI VSEBUJEJO ANALIZO KADROVANJA IN INVESTICIJSKIH VLAGANJ.....	22
12 POSEBNOSTI V LETU 2023.....	22
12.1. Odprtost knjižnice v letu 2023	22
12.2. Knjižnica na daljavo – e-knjižnica	22
12.3. Projekti, dogodki na daljavo	22

NOVOSTI, POMEMBNI DOSEŽKI, ODMEVNI DOGODKI v letu 2023.....	23
13 RAČUNOVODSKO POROČILO – POJASNILA IN RAZKRITJA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM....	24
POJASNILA K BILANCI STANJA	24
1. SREDSTVA.....	24
2. OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	26
POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV	28
1. PRIHODKI.....	28
2. ODHODKI.....	30
POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV PO VRSTAH.....	33
POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA	33
POJASNILA K IZKAZU FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB	36
POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANCIRANJA	36

0 UVOD

Letno poročilo Ljudske knjižnice Metlika za leto 2023 je podano v duhu Strokovnih priporočil in standardov za obdobje 2018-2028, ki v ospredje postavljajo knjižnico kot proaktivno ustanovo, ki svojega delovanja ne vrednoti le s statističnimi podatki, temveč predvsem skozi vpliv, ki ga ima s svojimi različnimi vlogami na uporabnike in lokalno skupnost, v kateri deluje. Ocenjujemo, da je bil le-ta velik in da smo leto 2023 uspešno zaključili.

Beležimo velik obisk in izposajo knjižničnega gradiva vseh starostnih skupin uporabnikov. Še posebej nas veseli povečan obisk mladih družin, ki se zadržujejo v knjižnici, berejo, se igrajo, ustvarjajo in aktivno ter ustvarjalno preživljajo svoj prosti čas v prostorih knjižnice.

Vsi dogodki v knjižnici in kulturnem domu so bili dobro obiskani, nekateri celo nad pričakovanji, prav tako mednarodne poletne kulturne prireditve »Pridi zvečer na grad«.

V letu 2023 smo se posvečali tudi strokovnemu in raziskovalnemu delu, predvsem na področju domoznanstva, z objavami na Kamri in Albumu Slovenije. Sooblikovali smo portal za slovenske uporabnike knjižnic »Dobre knjige.si« in vzajemni katalog (Cobiss).

V letu 2023 sta bili v središču našega dela **kvaliteta in strokovnost na vseh segmentih delovanja**. Knjižnica mora biti blizu ljudem, svojim uporabnikom s pestrostjo svojih vsebin nudi podlage za razvoj in njihovo tvorno vključevanje v družbo.

Dosegli ali celo presegli smo več ali manj vse zastavljene cilje, vsaj tiste, ki niso vezani na zunanje dejavnike in vplive, kot je npr. obnova prostorov knjižnice. V letu 2021 so bili delno renovirani kletni prostori, v letu 2022 in 2023 pa se z obnovo ni nadaljevalo. Tako se knjižnica še vedno sooča z veliko prostorsko stisko v vseh oddelkih knjižnice, še posebej v čitalnici, če temu večnamenskemu prostoru sploh še lahko rečemo tako. Zmanjkuje nam prostora na knjižnih policah, iz leta v leto imamo več gradiva v arhivu, kar je slabo za obrat zbirke.

Zato v knjižnici podpiramo vse rešitve za omilitev prostorske stiske. Podpiramo idejo, ki je bila podana na občinskem svetu ob predstavitvi Strateškega načrta Ljudske knjižnice Metlika, da se za potrebe knjižnice čim prej obnovi stavba na Pungartu, hkrati pa se dolgoročno razmišlja o celostni rešitvi knjižnice, kulturnega doma itd. (Kulturni center).

Knjižnica smo ljudje – zaposleni in uporabniki. Cilj zaposlenih v knjižnici so zadovoljni uporabniki. A naj se še tako trudimo, pomembni so tudi prostori, oprema, pogoji, v katerih delamo. Naši uporabniki si zaslužijo moderno knjižnico, v kateri se bodo počutili udobno, prijetno, varno in kjer bodo lahko uresničevali svoje raznolike potrebe, da bo knjižnica resnično njihov tretji prostor.

Marta Strahinić, direktorica

1 DEJAVNOST KNJIŽNICE

Ljudska knjižnica Metlika (v nadaljevanju: Knjižnica Metlika) je splošna knjižnica, ki izvaja knjižnično dejavnost kot javno službo. V ta namen zbira, obdeluje, hrani in posreduje knjižnično gradivo, zagotavlja dostop do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij, posreduje bibliografske in druge informacijske proizvode ter storitve, sodeluje v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij, pridobiva in izobražuje uporabnike ter izvaja drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo. K izvajanju javne službe sodi tudi dejavnost knjižničnega informacijskega servisa za izmenjavo podatkov v nacionalnem vzajemnem bibliografskem sistemu, ki je namenjen zagotavljanju pogojev za njegovo delovanje in dostopnosti elektronskih virov informacij v sistemu (Cobiss).

Knjižnica Metlika kot splošna knjižnica izvaja knjižnično dejavnost za prebivalstvo v svojem okolju tako, da sodeluje v vseživljenjskem izobraževanju, zbira, obdeluje, varuje in posreduje domoznansko gradivo, zagotavlja dostopnost in uporabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih, organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture, ter za prebivalce s posebnimi potrebami organizira kulturne prireditve, ki so povezane z njihovo dejavnostjo.

1.1. Kratka osebna izkaznica knjižnice

Ustanovitelj: **Občina Metlika**

Leto ustanovitve: 1992

Ime zavoda: **Ljudska knjižnica Metlika**

Skrajšano ime: **Knjižnica Metlika**

Naslov: Cesta bratstva in enotnosti 23, 8330 Metlika

Pravnoorganizacijska oblika: javni zavod

Stopnja razvitosti: 2. kategorija – srednje razvita splošna knjižnica (*Odločba Ministrstva za kulturo RS, št. 612-17/2007/45*) in uvrščena v razvid knjižnic Slovenije (*potrdilo NUK Ljubljana – št. 114/08*)

Matična številka: 5617413

ID: 74652613

e-pošta: knjiznica-metlika@guest.arnes.si

Spletna stran: www.knjiznica-metlika.si

Organi zavoda: direktorica in svet zavoda

Direktorica: Marta Strahinič, bibliotekarska svetnica

Svet zavoda: Mojca Mežnaršič (predsednica), Gabriela Grlica (namestnica), Milena Cesar, Sašo Jeršin in Andrej Videtič

Število zaposlenih: 6

Zaposleni: Marta Strahinič (direktorica – bibliotekarska svetnica), Gabriela Grlica (dipl. bibliotekarka), Lidija Nemanič Baškovič (samostojna bibliotekarka), Katja Pinter Željko (knjižničarka), Kristina Kopinič (manipulantka) in Rok Orlič (knjižničar – hišnik).

1.2. Kratka zgodovina knjižnice oz. knjižnične dejavnosti v občini Metlika

15. oktobra 1865 je bila ustanovljena Narodna čitalnica v Metliki, prva na Dolenjskem. Njen prvi predsednik je bil Janez Kapelle. Leta 1909 se je čitalniška knjižnica preosnovala v ljudsko, še vedno v okviru čitalnice. Leta 1932 so knjižnico je prevzelo Sokolsko društvo, v okviru katerega je delovala do 2. svetovne vojne.

Leta 1962 so knjižnico uredili po takratnih sodobnih knjižničarskih metodah. Z željo, da bi prišla dobra knjiga tudi v roke podeželskega bralca, je delovala občinska potujoča knjižnica.

Leta 1971 knjižnica dobi prostor v metliškem gradu, leta 1975 honorarno zaposlena višja knjižničarka Lea Grabrijan začne s strokovnim urejanjem knjižnice. Leta 1976 dobi knjižnica prostore na Pungartu, slovesno odprtje je bilo naslednje leto 15. maja.

Leta 1985 se je v metliški knjižnici redno zaposlila prva knjižničarka in s tem se je začel sistematičen razvoj dejavnosti, ki se je utrdil z novim Zakonom o zavodih leta 1991 ter Odlokom o ustanovitvi Ljudske knjižnice Metlika kot javnega zavoda leta 1992. Tako zakon kot odlok o ustanovitvi sta začrtala smernice razvoja ter s tem dostop do knjižničnega gradiva in informacij.

Leta 1997 je knjižnica z obnovo pridobila večji prostor za prosti pristop, čitalnico z večnamenskim prostorom in otroški oddelek. Leta 1998 sta se poleg dveh zaposlenih zaposlila še bibliotekarka in knjižničar s krajšim delovnim časom (1,5 delavca).

Z novo zakonodajo, zlasti z drugim Zakonom o knjižničarstvu iz leta 2001, naraščanjem števila obiskovalcev, izposoje knjižničnega gradiva in obiska na prireditvah so se pogoji za delovanje javnega zavoda zelo spremenili: poleg prostorske stiske za knjižnično gradivo v prostem pristopu so postali čitalniški prostori neustrezni, pojavilo se je pomanjkanje prostora za skladišče, arhiv in domoznanstvo, komunikacijskih prostorov, prostora za prireditve. Zaradi številnih novih zakonskih zahtev in potreb uporabnikov je bilo potrebno ustrezno število zaposlenih za izvajanje nalog knjižnične dejavnosti kot javne službe. Zahtevnost pri opravljanju nalog zaposlenih predstavlja tudi nacionalni bibliografski sistem z nenehnimi spremembami in novostmi.

S 1. 1. 2016 je Ljudska knjižnica Metlika s sklepom Občinskega sveta Metlika dobila v upravljanje kulturni dom, s 1. 1. 2017 pa je prevzela še organizacijo mednarodnih poletnih kulturnih prireditev »Pridi zvečer na grad«.

Danes je v knjižnici zaposlenih 6 delavcev. Knjižnica se sooča z veliko prostorsko stisko, saj se od leta 1997 kvadratura knjižnice ni povečala. Pridobili smo le učilnico in arhiv v kletnih prostorih (2021). Vse več knjižničnega gradiva zaradi tega ni več v prostem pristopu.

Kot sodobna splošna knjižnica se Ljudska knjižnica Metlika sooča z novimi izzivi in nalogami, izposoja in obisk se iz leta v leto povečujeta, velik poudarek je na

vseživljenjskem učenju, kvalitetnem preživljanju prostega časa, gradimo identiteto lokalne skupnosti, ki jo imenujemo domoznanstvo, in s tem negujemo narodno zavest in pripadnost, delujemo kot informacijsko središče in učimo, kako informacije učinkovito poiskati ter jih uporabiti, za dostop do storitev informacijske družbe imamo na razpolago sodobno tehnologijo.

Smo tudi socialno središče, stičišče vseh generacij, demokratičen prostor, ki je dostopen vsem – brezplačno in brezpogojno. Velik poudarek dajemo digitalizaciji, predvsem domoznanskega gradiva.

Za vse našete naloge potrebujemo prostor in s tem boljše delovne pogoje, predvsem pa prostore, v katerih se bodo naši uporabniki počutili prijetno in domače, skratka potrebujemo knjižnico, ki bo »dnevna soba« našega mesta.

1.3. Zakonske in druge pravne podlage

a) Status in poslovanje knjižnice določajo:

- Odlok o ustanovitvi Ljudske knjižnice Metlika (Ur. l., št. 121/2021)
 - Zakon o knjižničarstvu (Ur. l. RS št. 87/01, 96/02, 92/15) s podzakonskimi akti in spremembami,
 - Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Ur. l. RS, št. 29/03),
 - Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Ur. l. RS, št. 73/03, 70/08),
 - Pravilnik o razvidu knjižnic (Ur. l. RS, št. 105/03),
 - Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Ur. l. RS, št. 56/02, 4/10, 20/11, 111/13),
 - Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 8/96, 36/00 – ZPDZC, 127/06 – ZJZP),
 - Zakon o lokalni samoupravi (Ur. l. RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF in 14/15- ZUUJFO)
- itd.

b) Poslovanje knjižnice urejajo tudi:

- Zakon o javnih financah (Ur. l. RS, št. 11/11-UPB4 s spremembami)
- Zakon o računovodstvu (Ur. l. RS, št. 23/99, 30/02,114/06 – ZUE s spremembami),
- Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2018 in 2019 (Ur. list RS, št. 71/17, 13/18 in 83/18),
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju; ZSPJS (Ur. l. RS, št.58/2008)
- Kolektivna pogodba za javni sektor KPJS (Uradni l. RS, št. 57/08 s spremembami)
- Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti (Ur. l. RS, št. 39/96, 40/97, 82/99,102/00, 52/01, 64/01, 45/04)
- Zakon o avtorskih in sorodnih pravicah (Ur. l. RS, št. 16/07, 68/08, 110/13, 56/15),
- Zakon o varstvu osebnih podatkov (Ur. l. RS, št. 94/07; ZVOP-2 od 25. 5. 2018),
- Uredba o napredovanju javnih uslužbencev v plačne razrede (Ur. l. RS, št. 51/2008, 91/2008),

- Pravilnik o merilih za ugotavljanje redne delovne uspešnosti direktorjev pravnih oseb s področja kulture (Ur. l. RS, št. 7/2009),
- Pravilnik o imenovanju v strokovne nazive v knjižnični dejavnosti
- Predpisi s področja varnosti in zdravja pri delu, požarne varnosti ter drugi.

c) Ostali splošni in interni akti zavoda:

- Pravilnik o splošnih pogojih poslovanja
- Pravilnik o upravljanju Kulturnega doma Metlika
- Pravilnik o računovodstvu
- Strateški načrt zavoda Ljudska knjižnica Metlika 2019–2023
- Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest
- Načrt promocije zdravja na delovnem mestu
- Pravilnik o delovnem času
- itd.

2 DOLGOROČNI CILJI

Strateški načrt Ljudske knjižnice Metlika je usmerjen v izboljšanje pogojev za izvajanje dejavnosti, ki se nanašajo na prostor, tehnično opremljenost, aktualnost zbirke ter ustrezno število zaposlenih, ki bodo strokovno usposobljeni in motivirani za obvladovanje stalnosti sprememb. Ti pogoji bodo povečali dostopnost (tudi z bibliobusom) in kvaliteto knjižničnih storitev prebivalcem občine Metlika. Knjižnica bo uresničevala svojo kulturno, izobraževalno, informacijsko in socialno poslanstvo v skladu s potrebami prebivalcev v lokalni skupnosti, katere del je. Cilji knjižnice so ustrezni, moderni, funkcionalni prostori in oprema – knjižnica kot tretji prostor.

2.1. Poslanstvo knjižnice

Ljudska knjižnica Metlika predstavlja kulturno, informacijsko, izobraževalno, socialno in komunikacijsko stičišče posameznikov, skupin, lokalne skupnosti, kulturnih ustanov in drugih organizacij.

Svojim obiskovalcem omogoča demokratičen dostop do vseh vsebin svojih zbirk za odrasle in otroke (knjižnih, strokovno-znanstvenih, kulturno-umetniških, splošno-izobraževalnih, razvedrilnih in drugih), tako da jim posreduje gradivo in informacije, shranjene na tiskanih in digitalnih nosilcih.

Svoje poslanstvo uresničuje z razvijanjem bralne kulture in različnih oblik pismenosti, zlasti z usposabljanjem uporabnikov za uporabo knjižnice in njenih informacijskih virov. Spodbuja vključevanje prebivalcev v procese vseživljenjskega učenja. Z oblikovanjem posebnih storitev skrbi za vključenost ranljivih skupin prebivalstva.

Z dejavnostmi za kakovostno preživljanje prostega časa predstavlja knjižnica prostor sproščenega druženja, odprt, povezovalen in ustvarjalen tretji prostor.

Ohranja kulturno identiteto ter s svojimi storitvami sooblikuje podobo Metlike in njene okolice. Do svojega okolja in uporabnikov je družbeno odgovorna in transparentna. O svojem delu redno poroča ter seznanja javnost o svojih storitvah. Spremlja zadovoljstvo uporabnikov in si prizadeva za njihovo zaupanje in splošen ugled knjižnice v družbi.

Z bibliobusom Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto vzpostavlja kvalitetno knjižnično mrežo v celotni občini ter zagotavlja povečan in kvaliteten izbor knjižničnega gradiva. Ljudska knjižnica Metlika zbira domoznanstvo.

2.2. Vizija

Naša vizija so ustrezni prostori, storitve v skladu s strokovnimi usmeritvami ter pričakovanji, potrebami in zahtevami uporabnikov. Strokovno usposobljeni, kompetentni in motivirani zaposleni želimo ohraniti prijazno knjižnico, ki bo svojim uporabnikom še naprej dvigovala kvaliteto življenja, omogočala izobraževanje in izpolnjevanje prostega časa.

Prizadevali si bomo naše storitve približati najširšemu krogu prebivalstva, prepoznavni želimo biti v našem lokalnem, pa tudi regionalnem, slovenskem in evropskem okolju.

3 LETNI CILJI

V letu 2023 smo sledili cilje, ki izhajajo iz strateških usmeritev Knjižnice Metlika in Programa dela za leto 2023. Poleg obstoječih projektov smo razvijali nove, dopolnjevali in razvijali smo naše dejavnosti ter tako uresničevali vizijo in poslanstvo knjižnice v dobro naših uporabnikov.

3.1. Nakup knjižničnega gradiva

Za nakup knjižničnega gradiva smo v letu 2023 načrtovali 31.397 EUR. Realizacija nakupa pa je bila 32.922 EUR.

Ljudska knjižnica Metlika ima le eno organizacijsko enoto – osrednjo knjižnico in našim bralcem smo želeli ponuditi čim pestrejšo izbiro naslovov knjižničnega gradiva, seveda v okviru naših finančnih zmožnosti.

Ostale večje kraje v naši občini pokriva bibliobus Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto, ki prav tako nudi bralcem širok izbor naslovov (tudi novosti) knjižničnega gradiva.

Nakup knjižničnega gradiva je bil 1.269 enot (upoštevane tudi zvočne in e-knjige), prirast pa je bil 1.439 enot, saj smo 170 enot dobili v dar.

V letu 2023 smo načrtovali 50 % strokovnega in prav toliko leposlovnega gradiva, vendar je bil realiziran nekoliko večji nakup leposlovja – 52 %, saj je po njem veliko povpraševanja. V občini Metlika ni višje- in visokošolskih zavodov, nimamo niti srednje šole, zato beležimo manjše povpraševanje po strokovnem gradivu.

Kupili smo tudi 42 % naslovov knjižničnega gradiva, namenjenega otrokom in mladini do 15. leta starosti in 58 % naslovov za odrasle. Za nekoliko večji nakup gradiva za otroke in mladino smo se odločili, ker otroci in mladina do 15. leta starosti predstavljajo velik delež našega članstva, veliko sodelujemo tudi z otroškimi vrtci in šolo.

Pri nakupu knjižničnega gradiva v letu 2023 smo upoštevali naslednje kriterije, opredeljene v Načrtu letnega nakupa knjižničnega gradiva za leto 2023:

- informacijske, izobraževalne, raziskovalne in kulturne potrebe okolja
- razvijanje branja, bralne kulture in informacijske pismenosti
- značilne potrebe okolja
- posebne potrebe okolja
- aktualnost knjižničnega gradiva
- zastopanost različnih vrst knjižničnega gradiva
- zastopanost različnih tematskih oz. predmetnih področij
- enaka dostopnost knjižničnega gradiva za vse prebivalce na območju knjižnice

3.2. Zbirka knjižničnega gradiva

Knjige, brošure	Neknjižno gradivo	Serijske publikacije	SKUPAJ
39.868	1.948	533	42.349

Prirast knjižničnega gradiva - inv. enote (brez e-knjig in zvočnih knjig)

	Knjige, brošure	Neknjižno gradivo	Serijske publikacije	SKUPAJ
Nakup	1.017	26	77	1.120
Dar	99	54	17	170
Zamena	0	0	0	0
SKUPAJ	1.116	80	94	1.290

Nakup e-knjig in zvočnih knjig

E-knjige	Zvočne knjige	SKUPAJ
58	100	158

Odpis knjižničnega gradiva

Knjige, brošure	Neknjižno gradivo	Serijske publikacije	SKUPAJ
1.124	158	78	1.370

3.3. Uporaba knjižnice in uporabniki:

Aktivni člani:

Mladina	Odrasli	SKUPAJ
822	871	*1.693

**aktivni člani so člani, ki so v letu 2023 vsaj enkrat obiskali knjižnico; sicer ima knjižnica 2.364 članov*

Število obiskovalcev knjižnice (fizični obisk):

Obisk knjižnice	20.580
Obisk zaradi udeležbe na prireditvah	11.453*
SKUPAJ:	32.033

**upoštevane obiske v knjižnici, na poletnih prireditvah in v KD - v naši organizaciji ali soorganizaciji*

Izposoja na dom:

	Knjige, brošure	Serijske publikacije	Neknjižno gradivo	SKUPAJ
Izposoja na dom	61.978	3.021	2.020	69.019

Elektronske in avtomatizirane storitve pri izposoji gradiva:

	Število storitev
Rezerviranje gradiva preko OPAC-a	1.692
Podaljšanje izposoje gradiva s pomočjo OPAC-a	10.674

Medknjižnična izposoja (realizirana):

	Pasiva – izposojeno gradivo iz drugih knjižnic	Aktiva – posojeno gradivo v druge knjižnice	SKUPAJ
Število fizičnih enot	330	26	356
Število kopij dokumentov	0	0	0
Število elektronsko posredovanih dokumentov	14	0	14
SKUPAJ	344	26	370

3.4. Knjižnica na daljavo – e-knjižnica

BIBLOS – izposoja e-knjig

2021	2022	2023
401	290	424

KAMRA – zapisi in ogledi zapisov

Album Slovenije	Novice	Organizacije	MME	DZ	Podzbirke	skupaj novi zapisi 2023	Št. ogledov v 2023
14	5	0	22	1	5	47	42.437

MME – multimedijski elementi; DZ – digitalne zbirke

Encyclopedia Britannica

	2021	2022	2023
Število vpogledov	1.970	3.645	10.531

3.5. Programske dejavnosti

DEJAVNOSTI, PROJEKTI ZA OTROKE IN MLADINO

❖ Pravljične ure

V knjižnici načrtujemo redne pravljичne ure vsako prvo in tretjo sredo v mesecu. Le-te so prijetna oblika druženja mladih zlasti v predšolskem obdobju, kjer se otroci s pomočjo pravljīčarke srečujejo s knjigo in knjižnico, bogatijo besedni zaklad, se družijo in ustvarjajo. Na rednih urah pravljīc se občasno (predvsem v zimskem času) srečujemo z veliko prostorsko stisko.

Za leto 2023 smo načrtovali najmanj 10 pravljīc, realizirali pa smo jih 22, 20 v knjižnici in 2 na bibliobusu.

Obisk: 712

❖ Spletne pravljice ali pravljice na daljavo

S pravljicami na daljavo smo zaradi zdravstvenih razmer začeli v letu 2020. Naletele so na odličen odziv naših uporabnikov in gledanost, ki nas je prijetno presenetila, zato smo z njimi nadaljevali tudi v letu 2021. Naši mladi bralci so jih gledali tudi v letu 2023. Vse spletne pravljice so dostopne na spletni strani knjižnice oz. preko knjižničnega youtube kanala.

❖ Parkirni dan (v okviru tedna mobilnosti)

Dogodek je potekal v organizaciji Občine Metlika in Zavoda Metlika, sodelovali smo s pripovedovanjem oziroma branjem pravljīc, zgodb učencem prvih razredov OŠ Metlika, Podzemelj in OŠ Suhor ter z ustvarjalnimi delavnicami na Mestnem trgu.

Obisk: 92 prvošolcev

❖ Ustvarjalne delavnice

Načrtovane so bile ob pravljīčnih urah, srečanjih z ustvarjalci in ob posebnih dogodkih (kulturni praznik, teden otroka, počitniške dejavnosti, velika noč, veseli december ...).

Izvedli smo jih 41 (skupaj z delavnicami LAS v kampu Podzemelj, v okviru katerih smo poleg delavnic pripravili še »kino večer« za otroke).

Obisk: 933

❖ **Bibliopedagoške ure**

Bibliopedagoške ure so namenjene izobraževanju otrok in mladine s predstavitvijo knjižnice, uporabe knjižničnega gradiva in informacijskih virov. V letu 2023 smo jih izvedli 10; obisk: 181.

❖ **Počitniške dejavnosti**

V smislu razvijanja bralne kulture in pridobivanja članstva povabimo otroke med poletnimi, jesenskimi in zimskimi počitnicami v knjižnico na družabne igre, kviz z ugankami, zabavne urice, delavnice in ure pravljic. Izvedli smo jih 7.

Obisk: 81

❖ **Knjižne uganke za otroke in mladino**

Otroci, ki obiskujejo knjižnico, so reševali knjižne uganke. Žrebanje je bilo izvedeno s pomočjo knjižničarke, ki je nagrajencu podelila knjižno ali drugo nagrado. Ime nagrajenca je bilo javno objavljeno v čitalnici knjižnice. Število srečanj – žrebanj: 33, število sodelujočih: 318.

❖ **Vrtec na obisku**

V dogovoru z vzgojiteljicami nas obišejo skupine iz Otroškega vrtca Metlika. V letu 2023 beležimo 19 obiskov. Obisk: 291

❖ **Predšolska bralna značka »Malček bralček«**

S predšolsko bralno značko se najmlajši že v predšolskem obdobju srečajo s knjigo in knjižnico, kar jim predstavlja lažji prehod v osnovnošolsko izobraževanje. Organizirali smo predstavitvene ogled knjižnice, povezane s pravljичno uro in knjižnimi darili (dar Zveze prijateljev mladine Slovenije).

Obisk: 71

Zaključno prireditev smo izvedli 12. 4. 2023 s predstavo Moja luna v KD Metlika.

Obisk: 220

Predšolsko bralno značko je opravilo 74 otrok.

❖ **Pravljični stolček**

Projekt izvaja mladinska knjižničarka Katja v sodelovanju z Otroškim vrtcem Metlika. Knjižničarka obiše skupinice v vrtcu in jim na prav posebnem, pravljičnem stolčku, ki so ga v ta namen izdelali v vrtcu, prebere ali pove pravljico. V letu 2023 je opravila 11 obiskov – pravljice je poslušalo 167 otrok.

❖ **Joga za najmlajše**

Jogo za najmlajše vodi profesorica športne vzgoje in učiteljica joge za odrasle in otroke, domačinka Zdenka Kavčič. Poteka enkrat mesečno (dve skupini) v čitalnici knjižnice.

Izvedli smo 10 srečanj; obisk: 62.

❖ »Romi, povabljeni v knjižnico«

V okviru projekta smo pripravili 11 dogodkov, ki se jih je udeležilo 125 otrok. Vrednost projekta: 459,18 EUR

❖ »Poletavci – poletni bralci«

Projekt pripravljamo v sodelovanju z Mestno knjižnico Ljubljana, ki je začetnica projekta v slovenskem prostoru. Poletavci so otroci med 7. in 12. letom starosti, ki med poletnimi počitnicami 30 dni berejo pol ure na dan.

V šolah smo opravili 18 organiziranih predstavitev projekta, ki se jih je udeležilo 412 učencev.

V projektu je sodelovalo 36 mladih bralcev. Zaključna prireditev »Dan za poletavce« je bila 29. 9. 2023. Gost je bil ilustrator Uroš Hrovat. Obisk: 120

❖ Projekt »Najpoletavci«

Bralni projekt namenjen mladim med trinajstim in šestnajstim letom starosti, ki med poletnimi počitnicami preberejo vsaj tri knjige. V spletni obrazec vpišejo naslove in avtorje prebranih knjig ter kratek opis. Vsi poletni bralci prejmejo priznanje in majico ter sodelujejo v nagradnem žrebanju. Namen projekta je spodbujanje bralnih navad v času poletnih počitnic. Sodelovalo je 6 mladih bralcev.

❖ Bralni maraton

Pripravljamo ga septembra za začetek bralne sezone v sodelovanju z DPM Metlika. Knjižničarki Lidija in Katja sta obiskali na šoli ali gostili v naši knjižnici 12 razredov OŠ Metlika, Podzemelj in Suhor (1. do 4. razred) ter jim prebrali zgodbo. Sodelovalo je 234 učencev.

❖ Evropska noč raziskovalcev v sodelovanju s Hišo eksperimentov

Eksperimenti so bili otrokom in odraslim na voljo v čitalnici knjižnice v času od 18. 9. do 30. 9. 2023. Eksperimente je preizkusilo 50 »raziskovalcev«.

❖ Potujemo z vlakom

V okviru Tedna mobilnosti smo v sodelovanju z Občino Metlika in Otroškimi vrtci Metlika 10. 10. izvedli dva dogodka v Črnomlju (ura pravljic), kamor so se otroci in z njimi spremljevalci, tudi knjižničarka, odpeljali z vlakom. Obisk: 80

❖ Projekt »Rastem s knjigo«

Projekt poteka v sodelovanju z Javno agencijo za knjigo RS. Gre za program »Kaj mi ponuja knjižnica«, s katerim vabimo sedmošolce v knjižnico ter jim ob obisku podarimo knjigo in promocijski material. Program obiska zajema:

- predstavitev knjižnice
- knjižnično-informacijsko opismenjevanje
- motivacijo za branje
- e-viri: Biblos, Cobiss, mCobiss, Audibook itd.

Projekt je nacionalen in vključuje aktivno sodelovanje splošnih in šolskih knjižnic. Sodelovali so učenci 7. razredov OŠ Metlika in Podzemelj, skupaj 132 učencev.

DEJAVNOSTI, PROJEKTI ZA ODRASLE

❖ Bralna značka za odrasle – bralni klub

Bralni projekt je namenjen branju kakovostnih del ter aktivnemu sooblikovanju razvoja bralnih navad. Organiziramo srečanja (druženja) s knjigo in pogovore. V letu 2023 je bilo 10 srečanj – organiziranih pogovorov o knjigah.

Obisk: 135

Bralno značko za odrasle je osvojilo 34 bralcev. Priznanja smo jim podelili novembra na zaključni prireditvi z gostjo, pisateljico Ivano Vatovec.

❖ Recitiranje ob svetovnem dnevu poezije

Recitiranje izvedemo vsako leto 21. marca, ki je svetovni dan poezije. V letu 2023 je sodelovalo 14 recitatorjev iz Metlike, Črnomlja, Semiča in Ozlja. Obisk: 25

❖ Knjižne razstave

V knjižnici pripravljamo knjižne razstave s knjižnimi novostmi, tematske razstave ali razstave, povezane z aktualnimi dogodki: v letu 2023 smo obeležili npr. 8. marec in materinski dan, svetovni dan čebel, itd.

❖ Literarni večeri, predstavitve knjig in ustvarjalcev

Izvedli smo 12 dogodkov, nekatere v knjižnici, nekatere v kulturnem domu. Med najbolj odmevnimi so bili predstavitev knjige Metličani, večer s patrom Karlom Gržanom in pogovor z Erico Johnson Debeljak.

❖ Srečanje s knjižničarko v Domu starejših občanov

V letu 2023 zaradi obnove DSO Metlika nismo organizirali srečanj v živo, smo jim pa dostavljali knjižnično gradivo – okoli 67 enot knjižničnega gradiva.

❖ »Knjige na dom«

Starejšim, invalidom in bolnim, ki ne morejo do nas, nudimo storitev knjiga na dom. V letu 2023 smo izvedli okoli 20 dostav ter okoli 41 enot knjižničnega gradiva.

❖ »Knjige na počitnicah«

Knjige, ki so bile namenjene za odpis, smo v poletnih mesecih ponudili bralcem v Kampu Podzemelj. V letu 2023 novih knjig nismo dostavljali.

❖ Predavanja in delavnice

V letu 2023 smo izvedli 4 predavanja in eno delavnico.

Obisk: 77

❖ **Noč knjige v Ljudski knjižnici Metlika**

Noč knjige smo leta 2023 obeležili s predstavitvijo knjige Zvezdane Mlakar *Pogovori, ki so mi spremenili življenje*. Z avtorico se je pogovarjal Rok Smolej.

Obisk: 60

❖ **Sodelovanje z ZIK Črnomelj**

- svetovalna točka: potekala je 12 x po 2 uri
- tečaj angleškega jezika za začetnike: 13 x, po 10 udeležencev
- izvedli smo tudi delavnico o uporabi mobitela za starejše.

❖ **Trdinov literarni pohod**

S knjižnico Mirana Jarca Novo mesto in Knjižnico Ivan Goran Kovačič iz Karlovca sodelujemo pri organizaciji **Trdinovega literarnega pohoda**, ki se ga je udeležilo okoli 72 pohodnikov.

❖ **Zbiranje spominov**

V letu 2023 smo zbirali spomine (fotografije, zgodbe, razglednice ...) na temo »Zaščita in reševanje«.

❖ **Knjižnica semen**

Splošne knjižnice ponujamo vedno več inovativnih dejavnosti in s tem pomembno vplivamo na lokalno skupnost, v kateri delujemo. Z umeščanjem knjižnic semen v knjižnico želimo izpostaviti svojo izobraževalno funkcijo, vzpodbuditi posameznika k aktivnemu delovanju v svojem okolju in k ohranitvi kulturne in naravne dediščine (in semena to so!), pa tudi k ustvarjanju vezi med člani skupnosti.

Glavno vodilo in načelo knjižnic semen je promocija biotske raznovrstnosti, lokalne pridelave hrane, samooskrbe in vrnitev semen v roke ljudi.

Število uporabnikov knjižnice semen v letu 2023: 51; od tega novih v letu 2023: 28;

Število vnesenih različnih semen: 55; od tega novih v letu 2023: 23

Izposojenih vrečk: 92;

Predstavitve Knjižnice semen smo izvedli 1. 4. 2023 na tržnici pri TPC Gala.

❖ **Domoznanska dejavnost**

Načrtno zbiramo domoznansko gradivo, ki ima svojo postavitev na naših knjižnih policah kot posebna zbirka.

V letu 2015 smo začeli z bolj intenzivno digitalizacijo domoznanskega knjižničnega gradiva in pripravo domoznanskih vsebin, zbirk ter objavo le-teh na Kamri in v Albumu Slovenije. Za to skrbita bibliotekarka Lidija Nemanič Baškovič in knjižničar Rok Orlič, sodelujejo pa tudi ostali zaposleni.

❖ **E-knjižnica – »knjižnica na daljavo«**

Našim uporabnikom omogočamo spletni vpis ter dostop do e-vsebin – baz podatkov: Encyclopedia Britannica, Pressreader, Biblos, Audibook, Kanopy – zbirka nagrajenih filmov in dokumentarcev, itd.

❖ **Dobreknjige.si**

Dobreknjige.si je spletni portal s priporočilno literaturo, namenjen promociji dobrega branja. Njegovo zanesljivost, nepristranskost in ažurnost vzajemno zagotavljamo slovenske splošne knjižnice, v sodelovanju z literarnimi kritiki ter našimi bralkami in bralci, uporabniki portala o dobrih knjigah. Sodeluje preko 30 slovenskih splošnih knjižnic, med njimi tudi naša z vnašalko Gabrielo Grlica.

V letu 2023 smo na portal dodali 12 novih zapisov o knjigah, skupno jih imamo 36 in 63.888 ogledov le-teh, od tega v letu 2023 kar 34.718.

3.6. Izobraževanje zaposlenih

V Etičnem kodeksu slovenskih knjižničarjev je zapisano, da mora knjižničar nenehno izpopolnjevati svoje strokovno znanje in ustvarjalno prispevati k razvoju knjižničarske stroke in njene dejavnosti. Zavedati se mora pripadnosti knjižničarski stroki in s svojim strokovnim delom prispevati k utrjevanju njenega ugleda in kolektivnega duha. Dolžnosti oz. pravice delavcev do izobraževanja so določene tudi v 42., 43. in 44. členu Kolektivne pogodbe za kulturne dejavnosti v RS.

Zaposleni so se udeležili nekaterih aktualnih seminarjev, posvetov in tečajev, ki jih potrebujejo pri svojem delu.

3.7. Prijave na razpise, pozive

- Ministrstvo za kulturo – nakup knjižničnega gradiva – odobren v višini **11.907,00** EUR
- Drugih razpisov ni bilo.

3.8. Sodelovanja

- Občina Metlika
- Mestna skupnost Metlika
- JSKD, območna izpostava Metlika
- Otroški vrtec Metlika
- OŠ v občini (Metlika, Podzemelj, Suhor)
- Knjižnice dolenjskega območja in ostale slovenske splošne knjižnice
- ZIK Črnomelj
- Društvo prijateljev mladine Metlika
- KD »Pridi zvečer na grad«
- Belokranjski muzej Metlika
- Zavod Metlika, Mladinski center Metlika
- Društvo kmečkih žena Metlika
- Društvo invalidov Metlika
- Dom starejših občanov Metlika
- Društvo Žumberčanov in prijateljev Žumberka
- Območna organizacija Rdečega križa Metlika
- Šent Metlika
- Hiša sadeži družbe Metlika itd

3.9. Enota KULTURNI DOM METLIKA

1. 1. 2016 je Ljudska knjižnica Metlika s sklepom Občinskega sveta dobila v upravljanje Kulturni dom (v nadaljevanju KD).

V kulturnem domu smo v letu 2023 organizirali:

4 gledališke predstave za odrasle (561 obiskovalcev)

15 lutkovnih ali igranih predstav za otroke (1.903 obiskovalcev)

12 kino predstav (1.065 obiskovalcev)

45 ostalih dogodkov (5.460 obiskovalcev)

Skupaj v KD v letu 2023: 75 dogodkov in okoli 8.989 obiskovalcev.

Vrednost projekta: 46.896,85 EUR

3.10. Mednarodne poletne kulturne prireditve »PRIDI ZVEČER NA GRAD«

V okviru 31. poletnih prireditev smo izvedli 16 dogodkov, od tega tri za otroke (Lutkovno gledališče Ljubljana), ki jih je obiskalo skupaj okoli 2.200 obiskovalcev. Organizirali smo tudi že tradicionalni božični koncert.

Vrednost projekta: **18.826,11 EUR** (če ocenimo delo prostovoljcev in uslug pa veliko več)

3.11. Drugo

ODPIS GRADIVA: V letu 2023 smo izvedli inventuro knjižničnega gradiva in odpisali večje število enot.

4 OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV

Cilji letnega finančnega in delovnega načrta so bili v glavnem realizirani, na določenih področjih celo preseženi. Poleg bibliografskih in informacijskih storitev, medknjižnične izposoje ter dejavnosti knjižnično-informacijskega sistema smo izvajali vrsto dejavnosti vseživljenjskega učenja in izobraževanja z različnimi oblikami dela za otroke, mladino in odrasle ter za uporabnike s posebnimi potrebami.

Uspešni smo bili pri pridobivanju finančnih sredstev na podlagi poziva Ministrstva za kulturo za nakup knjižničnega gradiva in sodelovanj ter sponzorskih sredstev predvsem za poletne prireditve »Pridi zvečer na grad«:

- Ministrstvo za kulturo RS: nakup knjižničnega gradiva – 11.907,00 EUR

- sponzorska in donatorska sredstva v znesku 2.250,00 EUR za poletne prireditve (številni posamezniki, društva, zavodi organizacije pa so nam še dodatno pomagale s storitvami)

- sodelovanja z javnimi zavodi, organizacijami in društvi (našteto pod točko 3.8)

Kazalniki uspešnosti in učinkovitosti po procesih v letu 2023 (Ostali finančni kazalniki so prikazani v nadaljevanju poročila.

PROCES - KAZALNIK	doseženo 2022	plan 2023	doseženo 2023	indeks 23/22	indeks 23/23 plan
Izposoja knjižničnega gradiva in informacijska služba					
Št. izposojenega gradiva	61.952	65.000	67.019	108	103
Rezerv. podaljš.ev. preko OPAC-a	11.033	11.500	12.366	112	107
Medknjižnična izposoja					
Št. realiziranih medknjižn. izposoj	367	380	416	113	109
Nabava knjižničnega gradiva					
Sredstva za nakup KG	31.320	31.397	32.920	105	105
Prirast gradiva	1.301	1.300	1.290	99	99
Obknjižnične dejavnosti - prireditve in dogodki					
Število dogodkov	308	350	416	135	118
Število realiziranih projektov	27	27	28	104	104
Članstvo					
Št. članov knjižnice	2.168	2.300	2.364	109	103
Št. aktivnih članov	1.630	1.700	1.693	104	99,6
Kulturni dom Metlika					
*Gledališke predstave	3	4	4	133	100
*Otroške predstave	11	10	15	109	150
*Kino predstave	14	10	12	71	120
»Pridi zvečer na grad«					
Število dogodkov	16	14	16	100	114

PROCES - KAZALNIK	doseženo 2022	plan 2023	doseženo 2023	indeks 23/22	indeks 23/23 plan
Pridobljena lastna sredstva					
Lastna sredstva	22.939	19.500	24.022	105	123

❖ Dogodke smo planirali v skladu z našimi kadrovskimi in tehničnimi zmožnostmi ter povpraševanju okolja.

5 NASTANEK MOREBITNIH NEDOPUSTNIH IN NEPRIČAKOVANIH POSLEDIC PRI IZVAJANJU PROGRAMA

Pri izvajanju programa in drugih dejavnosti knjižnice ni prišlo do nepričakovanih posledic, ki bi vplivale na razvoj dejavnosti. V večini smo realizirali zastavljene cilje, na mnogih področjih smo jih preseгли. Razvijali smo tudi nove dejavnosti in projekte.

Finančna sredstva so bila namensko porabljena.

6 OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV V PRIMERJAVI Z DOSEŽENIMI CILJI IZ POROČILA PRETEKLEGA LETA ALI VEČ PRETEKLIH LET

Pri oceni uspeha v preteklem obdobju smo izbrali zadnje štiriletno obdobje 2020–2023:

Leto	Prirast KG	Članstvo	Obiskovalci knjižnice	Število izposojenih enot KG na dom	Število dogodkov	Obisk na dogodkih	Število projektov
2020	1.399 ^{*1}	1.545	28.319	52.041	183 ^{*2}	5.238 ^{*2}	22
2021	1.310 ^{*1}	1.507	25.154	61.141	168 ^{*2}	4.376 ^{*2}	25
2022	1.301 ^{*1}	1.630	30.111	61.952	308 ^{*2}	13.679 ^{*3}	27
2023	1.290 ^{*1}	1.693	32.033	67.019	416 ^{*2}	16.788 ^{*3}	28

^{*1}Biblos in Audibook nista upoštevana

^{*2} upoštevani vsi dogodki v knjižnici, KD, na poletnih prireditvah (brez spletnih dogodkov)

Medknjižnična izposoja

Leto	Število izposojenih enot iz drugih knjižnic in v druge knjižnice
2020	303
2021	358
2022	367
2023	416

Knjižnica presega temeljno zalogo knjižničnega gradiva (4 knjige na prebivalca). Prirast knjižničnega gradiva je nekoliko manjši, saj so se cene gradiva v zadnjih letih povečale. V letu 2023 beležimo 1.693 aktivnih članov, ki so si vsaj enkrat v minulem letu izposodili knjižnično gradivo, sicer je v knjižnico včlanjeno 2.364 članov.

V primerjavi z letom 2022 se članstvo, obiskovalci knjižnice, izposoja, število dogodkov in obisk na dogodkih povečujejo, prav tako uporaba sistema COBISS za podaljševanje in rezerviranje gradiva na daljavo ter medknjižnična izposoja. Število dogodkov je v močnem porastu, prav tako obisk na dogodkih. Knjižnica razvija vedno nove projekte. Beležimo veliko uporabo e-knjižnice, predvsem uporabe baz podatkov.

7 OCENA GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA GLEDE NA STANDARDE IN MERILA, KOT JIH JE PREDPISALO PRISTOJNO MINISTRSTVO, TER UKREPI ZA IZBOLJŠANJE UČINKOVITOSTI IN KAKOVOSTI POSLOVANJA

Knjižnica je finančna sredstva razporejala na podlagi sprejetega finančnega in delovnega programa, na podlagi pogodb s financerji in zakonskimi določili – kot dober gospodar. Cilji

so bili realizirani. Z razpoložljivim kadrom je knjižnica dosegla učinkovite in kakovostne rezultate na vseh področjih delovanja. Knjižnica je pridobivala tudi finančna sredstva:

- a. na podlagi razpisov oz. javnih pozivov: **11.907 EUR**
- b. preko prošelj sponzorjem in donatorjem: **2.570 EUR**
- c. prihodek od vstopnin (KD in »Pridi zvečer na grad«): **14.772 EUR**
- d. drugo (dar): **3.740 EUR** (ovrednoten celotni dar, ne le knjige);

Za boljšo učinkovitost ter kakovost poslovanja in delovanja je potreben dodaten kader, predvsem v enoti KD, in novi, večji in bolj funkcionalni prostori knjižnice.

8 OCENA DELOVANJA SISTEMA NOTRANJEGA FINANČNEGA NADZORA

Notranji finančni nadzor je potekal s kontrolo namenske porabe odobrenih sredstev s strani občine in Ministrstva za kulturo.

Z rednimi mesečnimi zahtevki za sredstva po pogodbi izkazujemo občini računovodske izkaze za pretekli mesec s podatki o prihodkih in odhodkih, plačah zaposlenih in kontnih izpisih. Prav tako smo posredovali ustrezna poročila o porabljenih sredstvih, pridobljenih na razpisih oz. pozivih Ministrstva za kulturo. Finančno poslovanje je spremljal Svet zavoda.

9 POJASNILA, ZAKAJ NA NEKATERIH PODROČJIH ZASTAVLJENI CILJI NISO BILI DOSEŽENI

Načrtovani letni cilji so bili v veliki meri realizirani. Izvedli smo veliko večino vseh planiranih projektov in dejavnosti. Na določenih področjih smo plan močno preseгли (npr. dogodki v knjižnici, KD in na poletnih prireditvah).

10 OCENA UČINKOV POSLOVANJA NA DRUGA PODROČJA, PREDVSEM NA GOSPODARSTVO, SOCIALNE RAZMERE, VARSTVO OKOLJA, REGIONALNI RAZVOJ, UREJANJE PROSTORA IN PODOBNO

Knjižnica je središče in stičišče vseh generacij, ki združuje interese posameznikov in družbe v smeri kulture, izobraževanja, razvoja bralne kulture, informacijske pismenosti in vseživljenjskega izobraževanja. V njej uporabniki zadovoljujejo svoje kulturne potrebe, se izobražujejo, iščejo najrazličnejše informacije, potrebne za intelektualni in osebni razvoj.

Knjižnična dejavnost kot javna služba omogoča posameznikom in skupnosti kvalitetnejše bivanje s povezovanjem različnih stilov življenja, neomejen in demokratičen dostop do gradiv, elektronskih publikacij in informacij. Omogoča tudi udobno, varno, aktivno in uspešno življenje vsakomur, v skladu z njegovimi potrebami, sposobnostmi in zmožnostmi ter razvija številne dejavnosti, v katere se vključujejo vse generacije bralcev in uporabnikov za večjo kvaliteto življenja.

11 DRUGA POJASNILA, KI VSEBUJEJO ANALIZO KADROVANJA IN INVESTICIJSKIH VLAGANJ

V knjižnici so zasedena naslednja delovna mesta: hišnik, manipulant, knjižničar, bibliotekar in direktor. Skrbimo za različne dejavnosti za otroke, mladino in odrasle ter za uporabnike s posebnimi potrebami. Poleg osnovne knjižnične dejavnosti imamo v upravljanju kulturni dom, skrbimo za vsebino (dogodki) in organiziramo mednarodne poletne kulturne prireditve »Pridi zvečer na grad«.

12 POSEBNOSTI V LETU 2023

12.1. Odprtost knjižnice v letu 2023

V letu 2023 je knjižnica delovala po ustaljenem urniku. Odprtost knjižnice je bila 56 ur tedensko. Med poletnimi počitnicami (julij, avgust) knjižnica deluje po poletnem obratovalnem času, ki ga vsako leto decembra potrди Svet zavoda za naslednje leto.

12.2. Knjižnica na daljavo – e-knjižnica

V času epidemije smo velik poudarek namenili e-knjižnici: podatkovnim bazam, Biblosu, Pressreaderju, Audibooku. Izdelali smo navodila za lažjo uporabo in jih posredovali našim uporabnikom. Zato v zadnjih letih opažamo velik porast uporabe e-knjižnice, porast izposoje e-knjig v primerjavi s »časom pred korono«, veliko so uporabljali tudi baze podatkov.

12.3. Projekti, dogodki na daljavo

V času, ko nismo mogli pripravljati dogodkov v živo, smo naše uporabnike nagovorili z dogodki na daljavo. Najbolj odmevne, ne le v naši občini, temveč tudi v slovenskem prostoru, so bile naše pravljice na daljavo. Opažamo, da gledanost le-teh še vedno raste.

12.4. Medknjižnična izposoja

Ljudska knjižnica Metlika svojim uporabnikom nudi tudi medknjižnično izposajo. Po dogovoru območnih knjižnic je medknjižnična izposoja iz dolenjskih, posavskih in belokranjskih knjižnic (Novo mesto, Črnomelj, Brežice, Krško, Sevnica, Trebnje, Kočevje in Ribnica) brezplačna, iz ostalih slovenskih knjižnic uporabnik plača 7 EUR na enoto.

Že v letu 2020, v času epidemije, ko ni bilo dovoljeno prehajanje iz občin oz. regij in so se dijaki ter študenti šolali od doma, smo zaznali njihovo stisko ter jim omogočili brezplačno medknjižnično izposajo študijskega gradiva. Slednje se je izkazalo kot zelo dobra poteza, za katero so nam bili hvaležni mnogi dijaki in predvsem študenti, zato smo jo ohranili tudi za naprej. Tako se je močno povečala medknjižnična izposoja v obdobju 2020–2023.

12.5. Domoznanska dejavnost

V letu 2023 smo veliko časa posvetili raziskovanju in oblikovanju domoznanskih vsebin za objavo na Kamri in v Albumu Slovenije. Velik poudarek smo namenili tudi promociji naših vsebin, tako da so se nam ogledi v zadnjih letih močno povečali.

NOVOSTI, POMEMBNI DOSEŽKI, ODMEVNI DOGODKI v letu 2023

- 31. mednarodne poletne prireditve »Pridi zvečer na grad« - 16 dogodkov in v okviru le-teh sodelovanje z Lutkovnim gledališčem Ljubljana (3 predstave za otroke) ter organizacija že tradicionalnega božičnega koncerta v decembru
- Katja Pinter Željko je predstavila referat z naslovom *Pomembnost knjižnice v lokalnem okolju* na posvetovanju ZBDS 2023
- Marta Strahinić je aktivno delovala v delovni skupini za prireditve pri Združenju splošnih knjižnic
- projekt »Kulturni dom Metlika – kjer pravljice oživijo«
- inventura knjižničnega gradiva
- zbiranje spominov na temo »Zaščita in reševanje« in objava zgodb, fotografij in razglednic iz zasebnih zbirk naših občanov na Kamri in v Albumu Slovenije
- ponatisnili smo slikanico *Radovedni zajček v knjižnici*, ki jo prejmejo vsi novorojenčki v občini
- potujoči SloKinoBus2023 – kino na prostem v Metliki (grajsko dvorišče)
- projekt Bibliovlak v sodelovanju s Slovenskimi železnicami
- projekt Bralni vlak 2023–2024 v sodelovanju z založbo Sodobnost
- Dan evropskih avtorjev

PROBLEMATIKA

Kot je v poročilu že omenjeno se knjižnica sooča s prostorsko in kadrovsko stisko.

POROČILO PRIPRAVILA: Marta Strahinić

13 RAČUNOVODSKO POROČILO – POJASNILA IN RAZKRITJA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

Računovodski izkazi določenega uporabnika kontnega načrta Ljudska knjižnica Metlika so sestavljeni v skladu z določbami:

- Zakona o javnih financah (ZJF, Ur.l.RS 11/11-UPB4, 110/11, 46/13),
- Navodila o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna (Ur.l.RS 112/09, 58/10,104/10,104/11,97/12),
- Zakona o računovodstvu (ZR, Ur.l.RS 23/99, 32/02) in SRS 2022,
- Pravilnika o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (Ur.l.RS 134/03,34/04,13/05,114/06,138/09,120/07,112/09,58/10,97/12),
- Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Ur.l.RS 115/02, 21/03, 134/03, 124/04, 120/07, 124/08, 58/10, 60/10, 104/10, 104/11),
- Pravilnika o spremembah in dopolnitvah pravilnika o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Ur.l.RS 12/01,10/06,8/07,102/10),
- Zakona o uravnoveženju javnih financ,
- Računovodsko poročilo in pojasnila so sestavni del letnega poročila Ljudske knjižnice Metlika.

POJASNILA K BILANCI STANJA

1. SREDSTVA

Ljudska knjižnica Metlika ima po stanju 31. 12. 2023 sredstva v višini 418.816 EUR. V primerjavi z letom 2022 se je stanje sredstev zmanjšalo za 29.440 EUR, to je z indeksom 93,94. Zmanjšanje je tako pri dolgoročnih kot pri kratkoročnih sredstvih.

Struktura sredstev je naslednja:

<i>Vrsta sredstev</i>	<i>Vrednost po stanju 31.12.2023</i>	<i>Vrednost po stanju 31.12.2022</i>	<i>Indeks</i>
Dolgoročna	386.611	413.699	93,45
Kratkoročna	32.205	34.557	93,19
Skupaj	418.816	448.256	93,43

a) Dolgoročna sredstva vključujejo:

<i>Vrsta dolgoročnih sredstev</i>	<i>Neodpisana vrednost po stanju 31.12.2023</i>	<i>Neodpisana vrednost po stanju 31.12.2022</i>	<i>Indeks</i>
Neopredmetena dolg. sred.	574	687	83,55
Nepremičnine v upravlj.	375.227	401.236	93,52
Oprema in dr. inv. v upravlj.	10.810	11.776	91,80
Knjige	0	0	
Skupaj	386.611	413.699	93,45

Po stanju 31. 12. 2023 ima Ljudska knjižnica Metlika v upravljanju sredstva v višini 386.610,84 EUR, kar je 100 % vseh sredstev. Dolgoročna sredstva so se v letu 2023 zmanjšala z indeksom 93,45.

Vrednost sredstev v upravljanju za SM (stroškovno mesto) knjižnica po stanju 31.12.2023 je 162.758 EUR in je v primerjavi z letom 2022 manjše za 6.163 EUR oz. z indeksom 96,35.

Vrednost sredstev v upravljanju na SM kulturni dom po stanju 31.12.2023 je 223.853 EUR. Tudi ta vrednost je manjša od preteklega leta za 20.925 EUR oziroma z indeksom 91,45.

V letu 2023 je Ljudska knjižnica nabavila osnovna sredstva v skupni višini 4.855,02 EUR, in sicer opremo za knjižnico (projektor in platno, fotoaparati, računalnik ter tablico v skupni vrednosti 3.464,97 EUR, skladiščni regal v vrednosti 369,99 EUR) ter set mikrofонов v vrednosti 1.020,06 za kulturni dom. Investicije je financirala Občina Metlika v višini 3.464,97 EUR (načrtovano 3.500 EUR), razliko pa smo financirali iz presežne amortizacije preteklih let.

V letu 2023 je bilo nabavljenega za 32.921,54 EUR knjižničnega gradiva, kar je na ravni predhodnega leta (768 EUR več kot v letu 2022). Med dolgoročna sredstva je knjiženo gradivo v vrednosti 23.598 EUR, ostala nabava knjižničnega gradiva nima narave dolgoročnih sredstev.

Viri financiranja nabave knjižničnega gradiva so bili MK 11.907 EUR, Občina Metlika 19.738 EUR (skupaj 31.645 EUR), za nakup 1.277 EUR knjižničnega gradiva pa smo porabili sredstva iz tekočega poslovanja (prihodke od prodaje knjig,...) v višini 8 EUR ter presežek prihodkov preteklih let v višini 1.273 EUR. Evidenčna vrednost knjig in knjižničnega gradiva na dan 31. 12. 2023 je 378.693 EUR, v istem znesku je oblikovan popravek vrednosti knjig in knjižničnega gradiva dolgoročne narave. Knjigovodska vrednost je usklajena s stanjem v evidencah COBISS.

Amortizacija za osnovna sredstva je obračunana v skladu Pravilnikom o računovodstvu LKM in s stopnjami, določenimi s Pravilnikom o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev ter njegovih sprememb in

je obračunana in knjižena v višini 26.009 EUR za stavbe, 5.821 EUR za opremo in 113 EUR za neopredmetena dolgoročna sredstva ter takojšen popravek knjižničnega gradiva v višini 23.598 EUR, vse v breme sredstev v upravljanju. Odpisana so bila osnovna sredstva oz. drobni inventar v skupni višini 2.542,67 EUR nabavne vrednosti. Vsa odpisana sredstva so bila tudi v celoti amortizirana, knjigovodska vrednost odpisanih sredstev je 0,00 EUR.

Stopnja odpisanosti zgradb je 56,72 %, stopnja odpisanosti opreme pa 91,30 %.

V letu 2023 ni bilo opravljeno prevrednotenje dolgoročnih sredstev.

b) Kratkoročna sredstva so po sestavi naslednja:

<i>Vrsta kratkoročnih sredstev</i>	<i>Vrednost po stanju 31. 12. 2023</i>	<i>Vrednost po stanju 31. 12. 2022</i>	<i>Indeks</i>
Denarna sredstva v blagajni	201	258	77,91
Denarna sredstva na računih	9.016	12.253	73,57
Terjatve do kupcev	0	0	0,00
Terjatve do uporabnikov EKN	22.988	22.046	104,28
Druge kratkoročne terjatve	0	0	
Aktivne časovne razmejitev	0	0	0,00
Skupaj	32.205	34.557	93,19

Na dan 31. 12. 2023 ima Ljudska knjižnica na računu 9.015,41 EUR, v blagajni pa 153,40 EUR. Stanje neprispelih nakazil od plačil s karticami je 46,90 EUR.

Po stanju na dan 31. 12. 2023 Ljudska knjižnica Metlika nima terjatev do kupcev.

Terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta v višini 22.987,91 EUR zajemajo terjatve po zahtevkih za plače in materialne stroške za december 2023 do Občine Metlika, ter terjatve do EZR za obresti od stanj na računih v višini 44,44 EUR. Stanje terjatev je višje glede na preteklo leto predvsem iz naslova terjatev za pokrivanje stroškov plač.

Vse terjatve do uporabnikov EKN so usklajene in so do 4. 2. 2024 tudi že poravnane.

Aktivnih časovnih razmejitev nismo oblikovali.

2. OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

Ljudska knjižnica Metlika ima po stanju 31. 12. 2023 obveznosti do virov sredstev v višini 418.816 EUR. V primerjavi z letom 2022 se je stanje obveznosti do virov sredstev zmanjšalo za 29.440 EUR, to je z indeksom 93,43. Zmanjšanje je nominalno največje pri dolgoročnih obveznostih, iz istega razloga kot pri dolgoročnih sredstvih.

Struktura obveznosti do virov sredstev je naslednja:

<i>Vrsta sredstev</i>	<i>Vrednost po stanju 31. 12. 2023</i>	<i>Vrednost po stanju 31. 12. 2022</i>	<i>Indeks</i>
Dolgoročne obveznosti	390.946	419.245	93,25
Kratkoročne obveznosti	27.870	29.011	96,07
Skupaj	418.816	448.256	93,43

a) **Kratkoročne obveznosti**

<i>Vrsta kratkoročnih sredstev</i>	<i>Vrednost po stanju 31. 12. 2023</i>	<i>Vrednost po stanju 31. 12. 2022</i>	<i>Indeks</i>
Obveznosti do zaposlenih	13.646	13.312	102,51
Obveznosti do dobaviteljev	11.622	13.101	88,71
Druge obveznosti	1.953	1.949	100,21
Obveznosti do uporab. EKN	649	649	100,00
Skupaj	27.870	29.011	96,07

Kratkoročne obveznosti do redno zaposlenih iz naslova plač ali povračil za mesec december 2023 so izkazane v višini 13.646,21 EUR in so v celoti poplačane z izplačilom plač 5.1.2024. Obveznosti so višje od obveznosti preteklega leta zaradi splošnega povečanja plač javnim uslužbencem v letu 2024.

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v višini 11.621,87 EUR so v primerjavi s preteklim letom 2022 nižje, saj je bilo konec leta 2022 izvedenega več programa ter nakup energentov, te obveznosti pa so bile v skladu z rokom plačila poravnane v začetku leta 2023. Obveznosti poravnavamo tekoče in v valutnih rokih. Zapadlih obveznosti nimamo. Poslovanje poteka časovno enakomerno, v skladu s poslovnim in finančnim načrtom, zato večjih odstopanj glede na preteklo leto ni. Kritje za plačilo obveznosti je v stanju sredstev na računu ter terjatev do financerjev. Obveznosti do dobaviteljev iz tujine ali EU nimamo.

Druge obveznosti po stanju 31. 12. 2023 v višini 1.952,85 EUR so obveznosti za prispevke na plače december 2023, poravnane 5. 1. 2024. Tudi te so višje od preteklega leta, saj so povezane z višjimi obveznostmi do zaposlenih.

Obveznosti do uporabnikov EKN so obveznosti do UJP iz naslova zaračunane provizije za meseca 11/2023 in 12/2023, obveznost do Knjižnice Mirana Jarca NM za bibliobus 12/202, obveznosti do Otroškega vrtca za souporabo programov ter obveznosti do drugih zavodov iz naslova medknjižnične izposoje – vse z valuto plačila v 2024. Med odprtimi obveznostmi ni zapadlih obveznosti.

b) Dolgoročne obveznosti in lastni viri

<i>Vrsta dolgoročnih sredstev</i>	<i>Vrednost po stanju 31. 12. 2023</i>	<i>Vrednost po stanju 31. 12. 2022</i>	<i>Indeks</i>
Sredstva v upravljanju	387.330	415.808	93,15
Presežek prihodkov	3.616	3.437	105,21
Dolgoročne rezervacije	0	0	0
Skupaj	418.816	419.245	93,25

Zmanjšanje sredstev v upravljanju z indeksom 93,25 je posledica presežka novih nabav (prenosov v upravljanje) nad obračunano amortizacijo. Vrednost izkazanih sredstev v upravljanju je za 719 EUR višja od vrednosti dolgoročnih sredstev. Razlika izhaja iz preteklih let (obračunana amortizacija v breme tržne dejavnosti) in predstavlja dodatni vir za bodoče investicije. Del razlike prejšnjih let v višini 1.390 EUR smo že porabili v letu 2023.

Sestava in gibanje neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev je prikazano v prilogi, vsebinsko je opisano pri 1.a) – Dolgoročna sredstva.

Presežek prihodkov v višini 3.615,77 EUR je vsota neporabljenega presežka preteklih let v višini 2.152,63 EUR ter presežka prihodkov tekočega leta v višini 1.463,14 EUR.

Ljudska knjižnica Metlika nima zunajbilančnih evidenc.

Prilogi Stanje in gibanje neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev in Stanje in gibanje dolgoročnih kapitalskih naložb in posojil sta sestavni del letnega poročila, razkritja k obema sta del pojasnil k bilanci stanja.

POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV

Ljudska knjižnica Metlika izkazuje v Izkazu prihodkov in odhodkov za leto 2023 prihodke v skupni višini 328.853,77 EUR, odhodke v višini 328.642,21 EUR in presežek prihodkov v višini 211,56 EUR.

Prihodke in odhodke poslovnega leta 2023 smo primerjali s prihodki in odhodki preteklega leta ter z načrtovanimi prihodki in odhodki.

1. PRIHODKI

Prihodki Ljudske knjižnice Metlika so v letu 2023 znašali 328.853,77 EUR. V primerjavi s poslovnim letom 2022 so se prihodki povečali za 22.742 EUR oziroma z indeksom 107,43.

a) **Struktura prihodkov po vrstah** je naslednja:

<i>Vrsta prihodkov</i>	<i>Prihodki tekočega obračunskega obdobja</i>	<i>Prihodki preteklega obračunskega obdobja</i>	<i>Načrtovani prihodki</i>	<i>Indeks realiz/načrt</i>
Prihodki iz poslovanja	328.382	306.088	336.714	97,53
Finančni prihodki	472	24	0	
Drugi prihodki	0	0	0	
Skupaj	328.854	306.112	336.714	97,67

b) **Struktura prihodkov iz poslovanja po virih** je naslednja:

<i>Vrsta prihodkov - vir</i>	<i>Prihodki tekočega obračunskega obdobja</i>	<i>Prihodki preteklega obračunskega obdobja</i>	<i>Indeks</i>	<i>Delež v celoti</i>
Prihodki iz proračunov za redno dejavnost	304.322	282.369	107,77	92,67%
Prihodki iz proračunov za investicijsko vzdrževanje	0	0		0,00%
Prihodki iz prodaje storitev in blaga	24.060	23.719	101,44	7,33%
Skupaj	328.382	306.088	107,28	100,00

c) **Struktura prihodkov iz poslovanja (brez prihodkov za investicijsko vzdrževanje) po stroškovnih mestih** je naslednja:

<i>Vrsta prihodkov - vir</i>	<i>Prihodki tekočega obračunskega obdobja</i>	<i>Prihodki preteklega obračunskega obdobja</i>	<i>Indeks</i>	<i>Delež v celoti</i>
Prihodki iz poslovanja za redno dejavnost knjižnice – SM 1	261.175	252.265	103,53	79,53%
Prihodki iz poslovanja za redno dejavnost kulturni dom – SM 2	47.871	33.045	144,87	14,58%
Prihodki iz poslovanja za redno dejavnost »Pridi zvečer na grad« - SM 3	19.336	20.778	93,06	5,89%
Skupaj	328.382	306.088	107,28	100,00

Iz tabel je razvidno povečanje skupnih prihodkov iz poslovanja v primerjavi s preteklim letom. Povečanje je rezultat povečanih dotacij za redno dejavnost (zakonsko povečanje plač v javnem sektorju in povečani stroški izvedbe programa). Hkrati so se zelo povečali tudi prihodki iz naslova prodaje storitev v kulturnem domu, medtem ko so prihodki iz naslova prireditev Pridi zvečer na grad ostali na ravni leta 2022. Povečanje je bilo tudi načrtovano oziroma pri lastnih (nejavnih) prihodkih celo presega načrtovane prihodke.

Namenski prihodki za nabavo knjižničnega gradiva so se glede na leto 2022 povečali za 1.314 EUR, tako iz vira MK kot tudi iz vira Občine Metlika. Zaradi ohranjanja obsega nakupa knjižničnega gradiva smo za nakup porabili tudi lastne prihodke (od prodaje knjig) v višini 8,61 EUR in del presežka prihodkov preteklih let v višini 1.272,53 EUR.

Skupni prihodki iz naslova dotacije Občine Metlika za redno dejavnost (vključno s KG) znašajo 292.415 EUR in so se v primerjavi s preteklim letom povečali za 22.002 EUR.

Prihodki iz naslova dotacije Občine Metlika za plače so se povečali za 19.658 EUR oziroma z indeksom 108,14, razlog je v povečanih plač vsem javnim uslužbencem za 1 plačni razred ter izplačilo odpravnine ob upokojitvi v letu 2023. Prihodki iz naslova dotacije za programske in neprogramske stroške so se povečali le za 1.165 EUR, predvsem iz naslova nižjih stroškov, ki jih na podlagi zahtevkov po dejanskih stroških refundira Občina Metlika.

Načrtovani prihodki iz tega vira so bili višji za 13.141 EUR, vendar niso bili realizirani v načrtovani višini oziroma so bili realizirani z indeksom 95,70.

Povečali so se tudi prihodki iz nejavnih virov in sicer za 341 EUR oziroma z indeksom 101,44.

Ljudska knjižnica Metlika izkazuje tudi finančne prihodke v višini 471,51 EUR. Gre za prihodke iz naslova rednih obresti za sredstva na računu.

2. ODHODKI

Odhodki Ljudske knjižnice Metlika so bili v letu 2023 v višini 328.642,21 EUR in so se v primerjavi z letom 2022 povečali z indeksom 107,80.

a) Odhodki po strukturi so bili naslednji:

<i>Vrsta odhodkov</i>	<i>Odhodki tekočega obračunskega obdobja</i>	<i>Odhodki preteklega obračunskega obdobja</i>	<i>Načrtovani odhodki</i>	<i>Indeks realiz/načrt.</i>	<i>Delež v celoti</i>
Stroški blaga, materiala in storitev	129.480	125.363	137.028	94,49	39,40 %
Stroški dela	199.162	179.510	199.686	99,74	60,60 %

<i>Vrsta odhodkov</i>	<i>Odhodki tekočega obračunskega obdobja</i>	<i>Odhodki preteklega obračunskega obdobja</i>	<i>Načrtovani odhodki</i>	<i>Indeks realiz/načrt.</i>	<i>Delež v celoti</i>
Stroški investicijskega vzdrževanja	0	0	0		0,00 %
Skupaj	328.642	304.873	336.714	97,60	100,00

b) Odhodki po viru financiranja:

<i>Vrsta odhodkov</i>	<i>Odhodki iz proračunskih virov</i>	<i>Odhodki iz neproračunskih virov</i>	<i>Delež</i>
Stroški blaga, materiala in storitev	106.895	22.585	83 %/ 17 %
Stroški dela	197.427	1.735	99 %/ 1 %
Skupaj	304.322	24.320	93 %/ 7 %

c) Struktura odhodkov iz poslovanja po stroškovnih mestih je naslednja:

<i>Vrsta odhodkov - vir</i>	<i>Odhodki tekočega obračunskega obdobja</i>	<i>Odhodki preteklega obračunskega obdobja</i>	<i>Indeks</i>	<i>Delež v celoti</i>
Odhodki iz poslovanja za redno dejavnost knjižnice – SM 1	262.919	238.554	110,21	80,00 %
Odhodki iz poslovanja za redno dejavnost kulturni dom – SM 2	46.897	46.752	100,31	14,27 %
Odhodki iz poslovanja za redno dejavnost »Pridi zvečer na grad« - SM 3	18.826	19.567	96,21	5,73 %
Skupaj	328.642	304.873	107,80	100,00

Stroški materiala v višini 54.708 EUR se oblikujejo ob nabavi in se ne zadržujejo v zalogah. Največja postavka stroškov so knjižnično gradivo v višini 32.922 EUR.

Stroški storitev v višini 74.772 EUR se nanašajo predvsem na stroške izvedbe programa in stroške rednega poslovanja, ti so večinoma časovno enakomerno razporejeni.

Najvišje postavke stroškov storitev za knjižnico so stroški bibliobusa, projektov in knjigovodskih storitev. Stroški so na ravni preteklega leta (večinoma povečani na podlagi pričakovanih uskladitev cen z inflacijo), povečani so predvsem neposredni stroški programa in z njimi povezane storitve.

Med stroški storitev za kulturni dom so seveda največja postavka stroški storitev izvajalcev programa, skupaj v višini 10.399 EUR (v 2022 pa 7.243 EUR). Skupaj programski stroški KD znašajo 14.928 EUR. Neprogramske stroški v KD znašajo 19.513 EUR in so nižji od leta 2022 (manj porabljenih peletov za ogrevanje).

Med stroški storitev za poletne kulturne prireditve »Pridi zvečer na grad« so največja postavka stroški izvajalcev, skupaj v višini 16.704 EUR (v 2022 so bili 16.530 EUR). Skupaj programski stroški znašajo 17.091 EUR.

Ljudska knjižnica je v letu 2023 prijavila sodelovanje v več projektih, ki jih je tudi realizirala. V letu 2023 so bila s finančnim načrtom zagotovljena vsa sredstva s strani Občine Metlika in lastnih rednih prihodkov, saj so vse dejavnosti v knjižnici za obiskovalce brezplačne.

Plače in drugi stroški dela so obračunani v višini, ki jo določajo ustrezni predpisi. Konec leta 2023 je bilo redno zaposlenih 6 delavcev, od tega na SM knjižnica 5,5 delavcev in 0,5 delavca na SM kulturni dom. V primerjavi s preteklim letom 2022 se število zaposlenih ni spremenilo.

Skupni stroški dela so se, v primerjavi z letom 2022, povečali za 19.652 EUR oziroma z indeksom 110,95. Povečanje skupnega stroška dela je posledica realizacije načrtovanih stroškov dela, izrednega povečanja plač vsem javnim uslužbencem za 1 plačni razred v aprilu 2023 in izplačila odpravnine ob upokojitvi delavca.

V letu 2023 je bila izplačana delovna uspešnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu v skupni višini 1.500,00 EUR Bto. Povprečni mesečni bruto znesek plače na zaposlenega je znašal 2.111,33 EUR (v letu 2022 pa 1.925,01 EUR). Znesek zajema poleg osnovne plače tudi vse dodatke in uspešnosti.

Regres za letni dopust je bil izplačan vsem zaposlenim v višini, skladni z veljavnimi predpisi.

Prispevki in davki iz in na plače se izplačujejo v višini v skladu s predpisi in v zakonsko določenih rokih.

Povračila stroškov in drugi prejemki so obračunani in izplačani v višini, določeni z Uredbo.

Amortizacija je bila obračunana v predpisani višini v celoti v breme sredstev v upravljanju na kontu 980.

Ugotovljen je bil presežek prihodkov nad odhodki v skupni višini 1.484,09 EUR, in sicer na SM-1 knjižnica presežek prihodkov v višini 0,00 (razlika -1.272,53 EUR za nakup KG,

ki je bila pokrita iz presežka preteklih let), na SM-2 kulturni dom v višini 974,20 EUR in na SM-3 prireditve Pridi zvečer na grad v višini 509,89 EUR. Čisti presežek prihodkov (po odštetju davka od dohodkov pravnih oseb) v višini 1.463,14 EUR je začasno nerazporejen, o njem je odločal svet zavoda na seji sveta zavoda 27. 2. 2024.

POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV PO VRSTAH

Izkaz prihodkov in odhodkov po vrstah dejavnosti je sestavljen na podlagi Izkaza prihodkov in odhodkov.

Sestava prihodkov po vrstah in dejavnostih je naslednja:

<i>Vrsta prihodkov - vir</i>	<i>Prihodki tekočega obračunskega obdobja</i>	<i>Odhodki tekočega obračunskega obdobja</i>	<i>Presežek</i>
Prihodki/odhodki iz proračunov za redno dejavnost	304.322	305.594	-1.272
Prihodki/odhodki od prodaje storitev in blaga za opravljanje javne službe	24.060	22.576	1.484
Finančni prihodki/odhodki	472	472	0
Skupaj	328.854	306.112	212

V skladu s sklepom župana Občine Metlika iz leta 2021 se vsi prihodki Ljudske knjižnice Metlika uvrščajo med prihodke iz naslova opravljanja javne službe.

POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA

Po načelu denarnega toka Ljudska knjižnica Metlika izkazuje 331.338 EUR prejemkov, 334.629 EUR izdatkov in presežek izdatkov v višini 3.291 EUR.

Izkaz vsebuje podatke o prejemkih in izdatkih v obračunskem obdobju 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023 po načelu denarnega toka.

Prihodki so razčlenjeni na:

<i>Vrsta prihodkov</i>	<i>Prihodki tekočega obračunskega obdobja</i>	<i>Prihodki preteklega obračunskega obdobja</i>	<i>Indeks</i>	<i>Delež v celoti</i>
Prihodki za izvajanje javne službe	331.338	305.722	108,38	100,0 %
Prihodki od prodaje storitev na trgu	0	0		0,0 %
Skupaj	331.338	305.722	108,38	100 %

Prihodki za izvajanje javne službe so po viru naslednji:

<i>Prihodki za izvajanje javne službe</i>	<i>Prihodki tekočega obračunskega obdobja</i>	<i>Prihodki preteklega obračunskega obdobja</i>	<i>Indeks</i>	<i>Delež v celoti</i>
Državni proračun	11.907	11.956	99,59	3,59 %
Občinski proračun	294.982	271.070	108,82	89,03 %
Drugi prih. iz javne službe	24.022	22.672	105,95	7,25 %
Prihodki od obresti	427	24	1779,2	0,13 %
Skupaj	331.338	305.722	108,38	100 %

Odhodki so razčlenjeni na:

<i>Vrsta prihodkov</i>	<i>Prihodki tekočega obračunskega obdobja</i>	<i>Prihodki preteklega obračunskega obdobja</i>	<i>Indeks</i>	<i>Delež v celoti</i>
Odhodki za izvajanje javne službe	334.629	301.880	110,85	100,0 %
Odhodki od prodaje storitev na trgu	0	0		0,0 %
Skupaj	334.629	301.880	110,85	100 %

Odhodki iz naslova javne službe po viru:

<i>Odhodki za izvajanje javne službe</i>	<i>Odhodki tekočega obračunskega obdobja</i>	<i>Odhodki preteklega obračunskega obdobja</i>	<i>Indeks</i>	<i>Delež v celoti</i>
Plače in izdatki zaposlenim	172.561	153.522	112,40	51,57 %
Prispevki in premije DPZ	26.305	24.257	108,44	7,86 %
Izdatki za blago in storitve	107.680	89.629	120,14	32,18%
Investicijski odhodki	28.083	34.472	81,47	8,39%
Skupaj	334.629	301.880	110,85	100 %

Obseg in struktura prejemkov in izdatkov iz naslova opravljanja javne službe in prodaje blaga in storitev na trgu po načelu denarnega toka je primerljiva s podatki iz Izkaza prihodkov in odhodkov in je primerljiva tudi s prejemki in izdatki preteklih let (povečanja iz istih razlogov, kot pri prihodkih in odhodkih).

Prihodki po denarnem toku so, enako kot prihodki po načelu nastanka poslovnega dogodka, glede na načrtovane realizirani v pretežnem delu (z indeksom 98,40), indeks realizacije odhodkov glede na načrtovane pa je nekoliko višji zaradi obveznosti plačila računov za izvedene storitve programa konec decembra 2022 v začetku leta 2023 in znaša 99,38. Iz tega razloga je tudi izkazan presežek izdatkov in zmanjšanje sredstev na računu.

Tudi pri izkazu Prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka je upoštevan sklep občine ustanoviteljice glede uvrstitve prihodkov in odhodkov med storitve javne službe v celoti. Prejemki in izdatki iz naslova tržne dejavnosti niso izkazani.

Izkazan je presežek izdatkov v višini 3.291 EUR, ki se kaže tudi kot zmanjšanje sredstev na računu iz naslova tekočega poslovanja.

Poslovni izid po fiskalnem pravilu

5. člen Zakona o fiskalnem pravilu določa, da se morajo presežki, ki jih zavod kot posamezna institucionalna enota sektorja države ustvari v posameznem letu, prikazovati in zbirati na ločenem kontu. Skladno z ZIPRS1718 se presežek po denarnem toku zmanjša za neplačane obveznosti (razred 2), neporabljeni namenska sredstva (razred 9), ki so namenjena za financiranje izdatkov v prihodnjem obdobju in ki so evidentirana na kontih časovnih omejitev ter za neporabljeni sredstva za investicije.

Ljudska knjižnica Metlika izkazuje negativni rezultat, kar pomeni, da ne razpolaga s presežkom prihodkov nad odhodki na podlagi 5. člena ZFisP, ki bi se morali evidentirati in izkazovati na posebnem kontu.

<i>Poslovni izd po fiskalnem pravilu</i>	<i>Podatki tekočega obračunskega obdobja</i>	<i>Podatki predhodnega obračunskega obdobja</i>	<i>Indeks</i>
Denarni tok – prihodki	331.338	305.722	108,38
Denarni tok – odhodki	334.629	301.880	110,85
Presežek po denarnem toku	-3.291	+3.842	
Obveznosti R2	27.870	29.011	96,07
Neporabljena namenska sredstva R9	3.616	3.437	105,21
Depozit prostih denarnih sredstev	-34.777	-26.461	131,43

POJASNILA K IZKAZU FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB

Ljudska knjižnica Metlika nima finančnih terjatev in ne naložb.

POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANCIRANJA

Ljudska knjižnica Metlika se v obračunskem letu 2023 ni zadolževala. Po stanju 31. 12. 2023 nima dolga.

PRIPRAVILA:

Tanja Križ, Partner d.o.o.